

2. Ситник Л. С. Напрями вдосконалення механізму банкрутства підприємств в Україні / Л. С. Ситник, Т. М. Бервенова, І. Ф. Череповська // Вісник ХНУ. – 2010. – № 4, Т. 3(157). – С. 34–38.

3. Тюріна Н. М. Антикризове управління: навч. посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Кравцова, І. В. Грабовська. – К. : ЦУЛ, 2012. – С. 56–62.

УДК 65.012.412:658

Г. В. ЖОСАН

Херсонський національний технічний університет

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто принципи сучасного розуміння соціальної відповідальності підприємства, досліджено, проаналізовано та удосконалено перелік основних переваг та недоліків впровадження соціальної відповідальності підприємства.

The principles of the modern understanding of social responsibility of enterprise are considered, the list of basic advantages and lacks of introduction of social responsibility of enterprise are explored, are analyzed and are improved.

Постановка проблеми. У сучасному світі все більший вплив на репутацію та імідж підприємства здійснює його соціальна позиція. Сьогодні, оцінюючи діяльність підприємства, суспільство розглядає не тільки виробничі та фінансові показники, але й те, як воно піклується про власних робітників, наскільки його діяльність відповідає інтересам інших учасників ринку, мешканців територій, на яких розміщено це підприємство, а також суспільству в цілому. Але соціальна відповідальність підприємства має свої переваги та недоліки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Істотний внесок у розуміння соціальної відповідальності зробили такі вчені, як Т.О. Андреева, Т.Е. Ареф'єва, С.М. Богданов, Ю.Е. Волков, Г.П. Клімов, С.И. Ковальов, М.Д. Култаєва, О.В. Ларін, В.О. Лозовий, В.Г. Мордкович, А.В. Мялкін, Л.В. Сохань, В.Ф. Сухіна, В.Г. Рибалка, О.К. Уледов, Б.С. Яковлев та ін. Проте, зважаючи на різноманітність підходів до розуміння поняття “соціальна відповідальність підприємства”, серед науковців немає єдиної думки і щодо переліку основних переваг та недоліків її впровадження.

Постановка завдання. Основним завданням статті є виокремлення переваг та недоліків впровадження соціальної відповідальності підприємства відповідно до сучасних економічних реалій.

Виклад основного матеріалу. В основі механізму формування соціальної зрілості суб'єктів господарювання знаходиться рівень сформованості їх соціальної відповідальності. Саме її розвиток виступає показником, існування якого дозволяє забезпечити не тільки економічну ефективність організації, але і її соціальний розвиток [1].

Соціальна відповідальність представляє собою реалізацію не тільки своїх економічних інтересів і цілей, але й урахування соціальних наслідків впливу ділової активності на власний персонал, споживачів і організації, разом з якими здійснюється та або інша діяльність, а також на інтереси територіальної громади де розташовано підприємство (установа, організація).

На початку ХХ ст. деякі лідери ділового світу пропонували бізнес співтовариству використовувати свою силу і вплив для більш ширших соціальних цілей, а не тільки для отримання найбільшого розміру прибутку. В результаті в основі сучасного розуміння соціальної відповідальності підприємства лежить ідея розширеної ролі бізнесу в суспільстві, яка представлена двома принципами:

1) принцип добродійності – бізнес повинен надавати добровільні допомоги соціально незахищеним верствам населення. Сьогодні для багатьох фірм поняття соціальної відповідальності означає саме таку участь у житті суспільства, як виділення коштів на благодійність;

2) принцип довіреної особи – бізнес, діючий як провідник волі суспільства, повинен брати до уваги інтереси всіх тих, на кого впливають рішення і політика підприємства. Важливо усвідомлювати взаємозалежність бізнесу і суспільства, баланс інтересів і потреб численних різноманітних суспільних груп. З цієї точки зору, менеджери підприємств повинні замислюватись над тим, як діяльність компанії відобразиться на суспільстві в цілому, і ухвалювати ті рішення, в яких зацікавлені не тільки акціонери, але й інші суспільні групи [2].

Таблиця 1

Переваги та недоліки впровадження соціальної відповідальності підприємства

№ з/п	Впровадження соціальної відповідальності підприємства	
	1 Переваги	2 Недоліки
1	Суспільні очікування. Суспільна думка про підприємства, що виконують соціальні цілі на рівні з економічними значно зростає	Порушення максимізації прибутку. В цьому суть класичної точки зору. Підприємство є найбільш соціально відповідальним, коли воно дотримується строго своїх економічних інтересів і залишає інші види діяльності з іншими установами

1	2	3
2	Більший прибуток в довгостроковій перспективі. Це нормальний результат кращих відносин із суспільством та покращення іміджу підприємства	Втрата основної цілі. Досягнення соціальних цілей відсуває основну мету підприємства: економічної продуктивності. Суспільство може постраждати тому що і економічні, і соціальні цілі погано виконані
3	Етичні зобов'язання. Підприємства можуть і повинні мати совість. Вони повинні бути соціально відповідальними, тому що відповідальні дії є правильними для них самих	Витрати. Підприємство вимушено само сплачувати всі витрати, пов'язані з соціально відповідальною діяльністю. Воно або повинно взяти ці витрати повністю на себе або перекласти на споживачів у більш високих цінах
4	Імідж. Підприємства прагнуть до зміцнення свого іміджу, щоб отримати більше клієнтів, більше співробітників, доступ до грошових ринків, і інші пільги. Оскільки громадськість вважає соціальні цілі найважливіші, підприємство може створити сприятливий імідж, переслідуючи соціальні цілі	Занадто багато влади. Сектор бізнесу (підприємства) вже є одним з найпотужніших інститутів в нашому суспільстві. Якщо переслідувати соціальні цілі, влада ще більше зростає. Суспільство дає підприємствам достатньо влади
5	Поліпшення стану навколишнього середовища. Підприємство може допомагати вирішувати складні соціальні проблеми, створюючи тим самим більш високу якість життя і більш бажане співтовариство, в якому можна залучити й утримувати кваліфікованих співробітників	Відсутність навичок. Працівники підприємств недостатньо кваліфіковані, щоб впоратися з соціальними проблемами
6	Послаблення державного регулювання. Державне регулювання додає економічних витрат і обмежує гнучкість рішень керівництва, ставши соціально відповідальним підприємство може розраховувати на послаблення державного регулювання	Відсутність звітності. Політичні представники, переслідують соціальні цілі несуть відповідальність за свої дії. Однак це не у випадку з підприємствами. Немає прямих ліній соціальної відповідальності від бізнес-сектора до громадськості
7	Баланс відповідальності і влади. Коли влада значно більше, ніж відповідальність, дисбаланс сприяє безвідповідальній поведінці, яка працює проти суспільного блага	Відсутність широкої громадської підтримки. Не існує широкого мандату від суспільства, для підприємств, щоб приймати участь в соціальних питаннях. Громадськість й досі сперечається з цього приводу
8	Інтереси акціонерів. Соціальна відповідальність підвищить ціну акцій підприємства в довгостроковій перспективі. Фондовий ринок буде розглядати соціально відповідальне підприємство, як менш ризиковане і менш відкрите для громадськості атаки. Таким чином, ціна акцій підприємства зростає	–
9	Володіння ресурсами. Підприємство має фінансові ресурси, кваліфікованих фахівців, і управлінські кадри, щоб надавати підтримку громадським та благодійним проектам, які потребують допомоги	–
10	Запобігання. Соціальні проблеми повинні вирішуватися на початку. Підприємства повинні діяти на них, перш ніж вони стануть серйозними і знадобляться великі кошти для того, щоб виправити	–

Соціальна відповідальність – одна з найбільш дискусійних концепцій, прийнятих сучасними підприємствами. У таблиці 1 представлені найбільш важливі, на думку автора, переваги та недоліки її впровадження.

Таким чином, слід зазначити, що соціальна відповідальність підприємства є обов'язковою складовою його успішного функціонування. Тому відповідність концепції і практичне використання заходів і показників соціальної відповідальності підприємства є важливими для ведення ефективного бізнесу. Вагомість цього чинника зростає пропорційно масштабам підприємства і кількості ринків, де воно веде свою діяльність.

Висновки. Таким чином, для успішного функціонування підприємство повинно впроваджувати соціальну відповідальність, тобто пристосовуватись та відгукуватись на проблеми, які виникають в соціальному середовищі. Керівництво підприємства повинно брати до уваги певні переваги та недоліки такого впровадження та пропонувати управлінські заходи щодо посилення ролі переваг та усунення наслідків недоліків.

Література

1. Туровец О. Г. Теория организации социального партнерства : учеб. пособие / О. Г. Туровец, В. Н. Родионова. – М. : Инфра-М, 2004. – 213 с.
2. Frederick W. C., Davis K., Post J. E. Business and Society (Corporate Strategy, Public Policy, Ethics), Washington, DC : Council on Foundations, Inc. 1998.